

TRAFICOM

Liikenne- ja viestintävirasto

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Selvitys pyöräliikenteen vaikutuksista

SUMP-tietoisku 12.6.2026
Kari Hillo, Ramboll Finland Oy

Esityksen sisältö

- ▶ Työn tausta, tavoite ja sisältö
- ▶ Vaikutuslajien ryhmittely
- ▶ Nostoja kirjallisuusselvityksestä
- ▶ Skenaariomallinnusten tuloksia
- ▶ Jatkoselvitystarpeet ja päätelmät

Loppuraportti:

<https://www.traficom.fi/fi/julkaisut/selvitys-pyoralikenteen-vaikutuksista>

Tausta ja tavoite

- ▶ Vuonna 2004 vaikutusarvioinnin yleisohje, mutta...
  - ▶ Ohjeen käyttö jäänyt vähäiseksi
  - ▶ Tietopohjaa ei merkittävästi vahvistettu
  - ▶ Arviointimenetelmät vaihtelevat
- ▶ Edistämistyön fokus ilmasto- ja terveyshyödyissä, muut vaikutuslajit jääneet vähemmälle huomiolle
- ▶ Tavoitteena muodostaa kokonaiskuva pyöräliikenteen vaikutuksista liikennejärjestelmään
  - ▶ Perusteluviestinnällisen selkänöjan ja institutionaalisen aseman vahvistaminen

Selvityksen sisältö

- ▶ **Vaikutuslajien** tunnistaminen ja ryhmittely
- ▶ **Kirjallisuuskatsaus** tuoreimmista tutkimustuloksista ja menetelmistä
- ▶ **Asiantuntijatyöpaja** nykykäytännöistä, haasteista ja jatkotutkimustarpeista
- ▶ **Liikennemallitarkasteluilla** arviot pyöräliikenteen vaikutuksista liikennejärjestelmään
- ▶ **Synteesi ja jatkoselvitystarpeet**

Käsitteistä

Pyöräliikenne (kulkutapa)

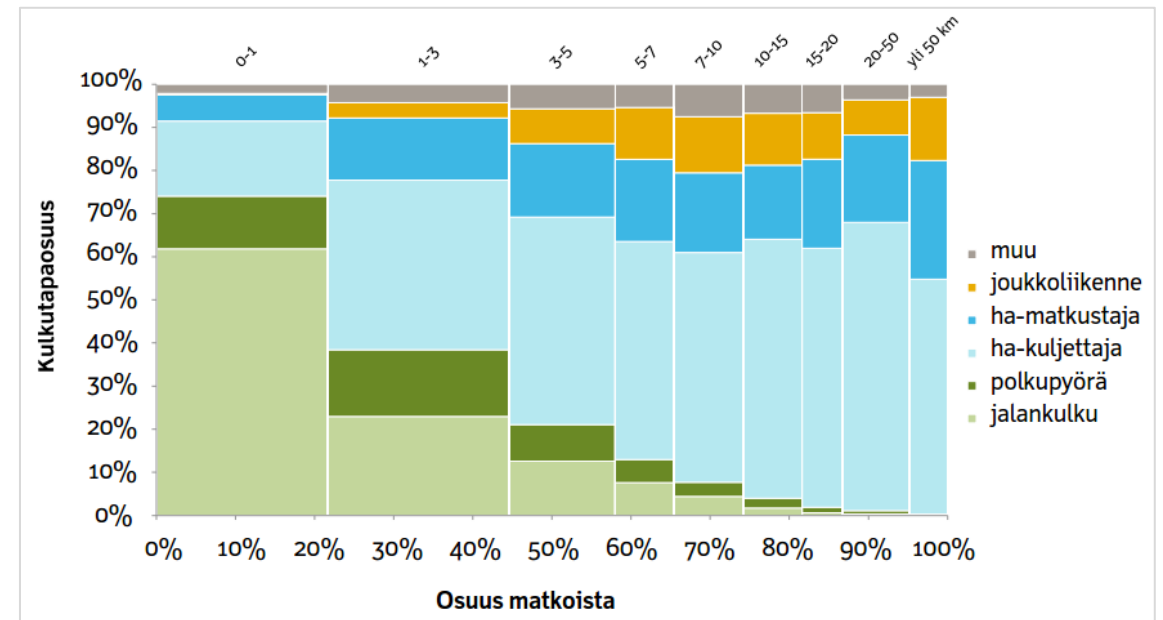

Pyöräily (liikuntamuoto)

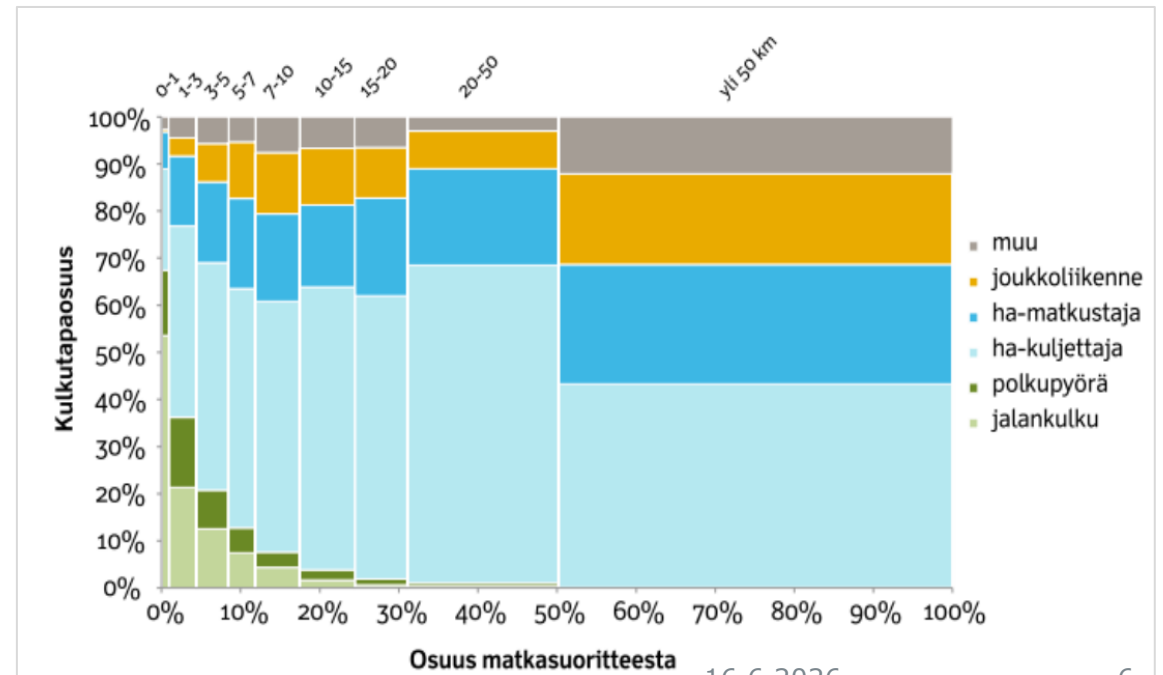

Pyöräliikenteen potentiaali

- ▶ Kaikista suomalaisten matkoista
  - ▶ 45 % < 3 km
  - ▶ 60 % < 5 km
  - ▶ 70 % < 10 km
- ▶ Automatkoista 53 % 1–3 km
- ▶ Pyörämatkojen keskipituus 4 km
- ▶ Pyörä vaihtoehtona 11 % matkoista

Pituusjakauma kulkutavoittain matkamäärän ja -pituuden mukaan (HLT 2010-2011)

Kulkumuotojakauma matkasuoritteesta (HLT 2010-2011).

Vaikutuslajien ryhmittely

Toimivuus

- Saavutettavuus
- Liikkumis-
mahdollisuudet
- Matkaketjujen
toteutuminen
- Matka-ajat
- Ajomukavuus
- Ruuhkautuminen,
tilankäyttö,
estevaikutukset

Turvallisuus

- Onnettomuuksien
määrä ja vakavuus
- Onnettomuusriski
- Koettu turvallisuus
(safety in
numbers)

Taloudellinen kestävyys

- Pyöräilijöiden
sisäistämät
kustannukset
- Liikenteen ulkoiset
kustannukset
- Julkistaloudelliset
vaikutukset
- Taloudellisen
kasvun
edellytykset

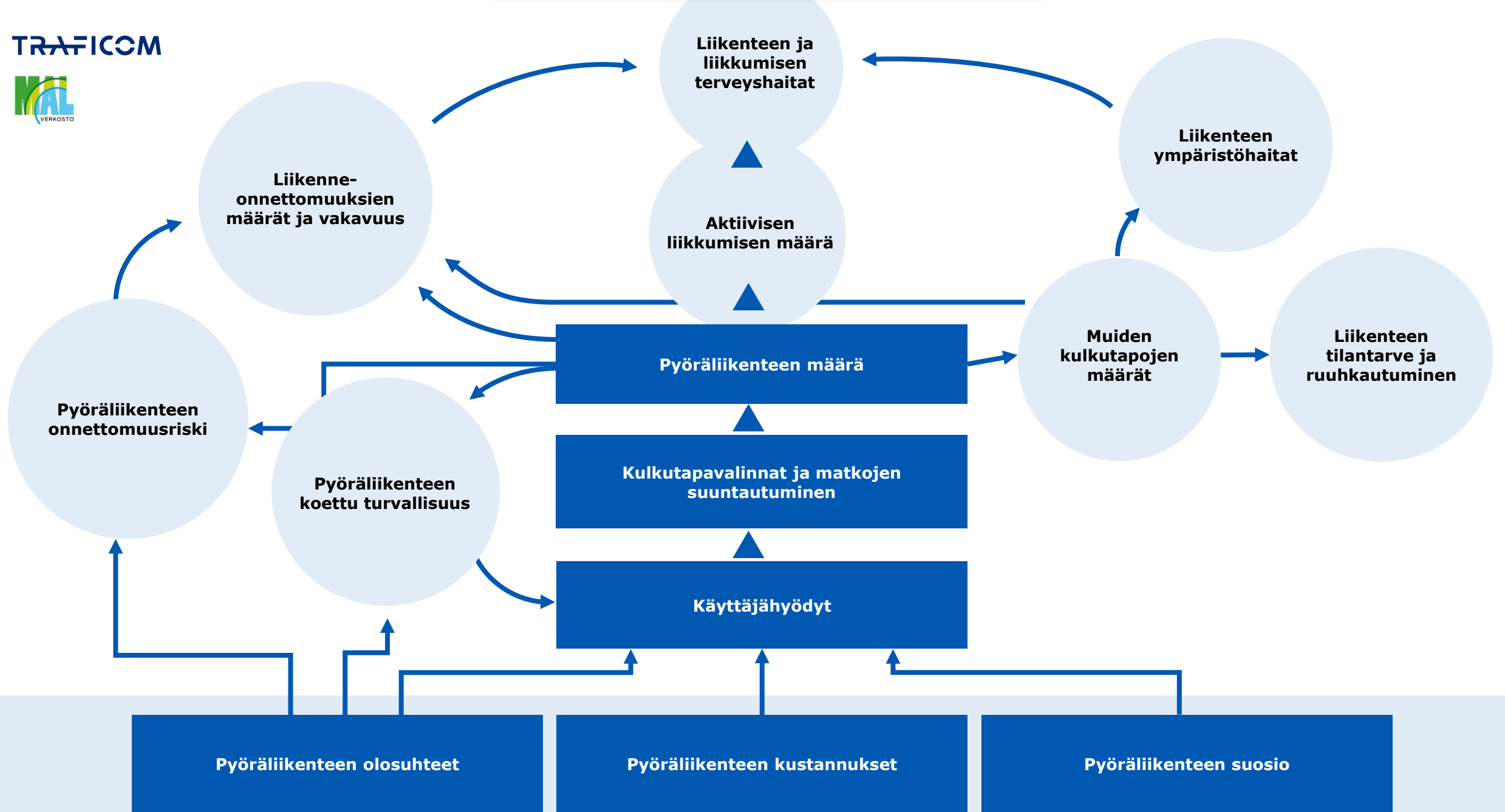
Ekologinen kestävyys

- Khk-päästöt,
lähipäästöt, melu
- Luontovaikutukset
- Luonnonvarojen
käyttö
- Rakennettu
ympäristö
- Yhdyskunta-
rakenne
- Maisema-arvot
- Kaupunkikuva

Sosiaalinen kestävyys

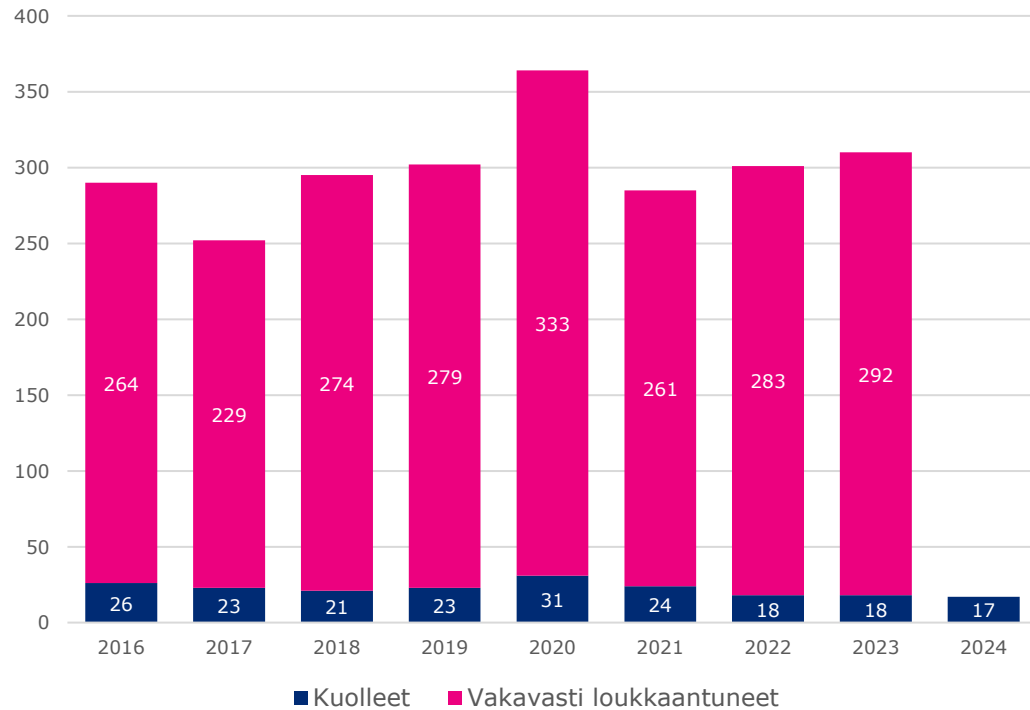
- Terveys ja
hyvinvointi
- Liikkumismahdollis-
uudet eri
väestöryhmissä ja
eri alueilla
- Esteettömyys
- Elinympäristön
laatu
- Liikenneköyhyyden
torjunta

- Eniten tutkimustietoa **terveysvaikutuksista**
- Vähäiseen osaan vakiintuneita arviointitapoja tai yhteismitallistamisen keinoja
- Numeerisen, yleistettävissä ja siirrettävissä olevan datan löytäminen haastavaa (tapauskohtaisuus, paikallisuus ja pieni otoskoko)

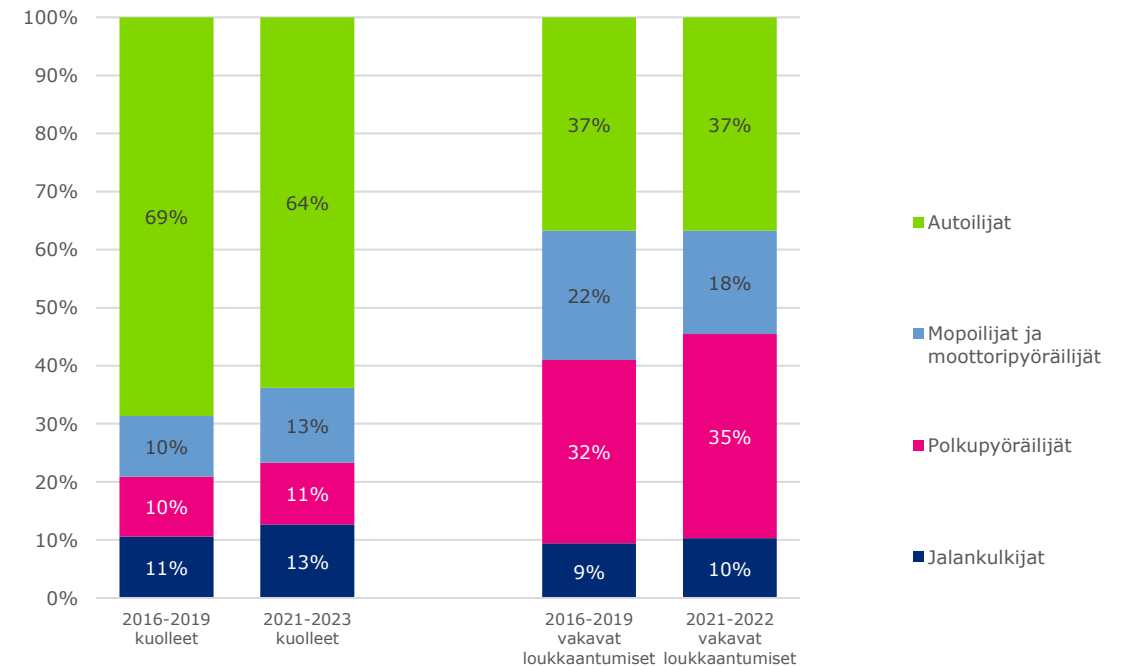

Pyöräliikenteen onnettomuudet Suomessa

Liikenneonnettomuuksissa kuolleiden tai vakavasti loukkaantuneiden pyöräilijöiden määrän kehitys (Tilastokeskus 2025)

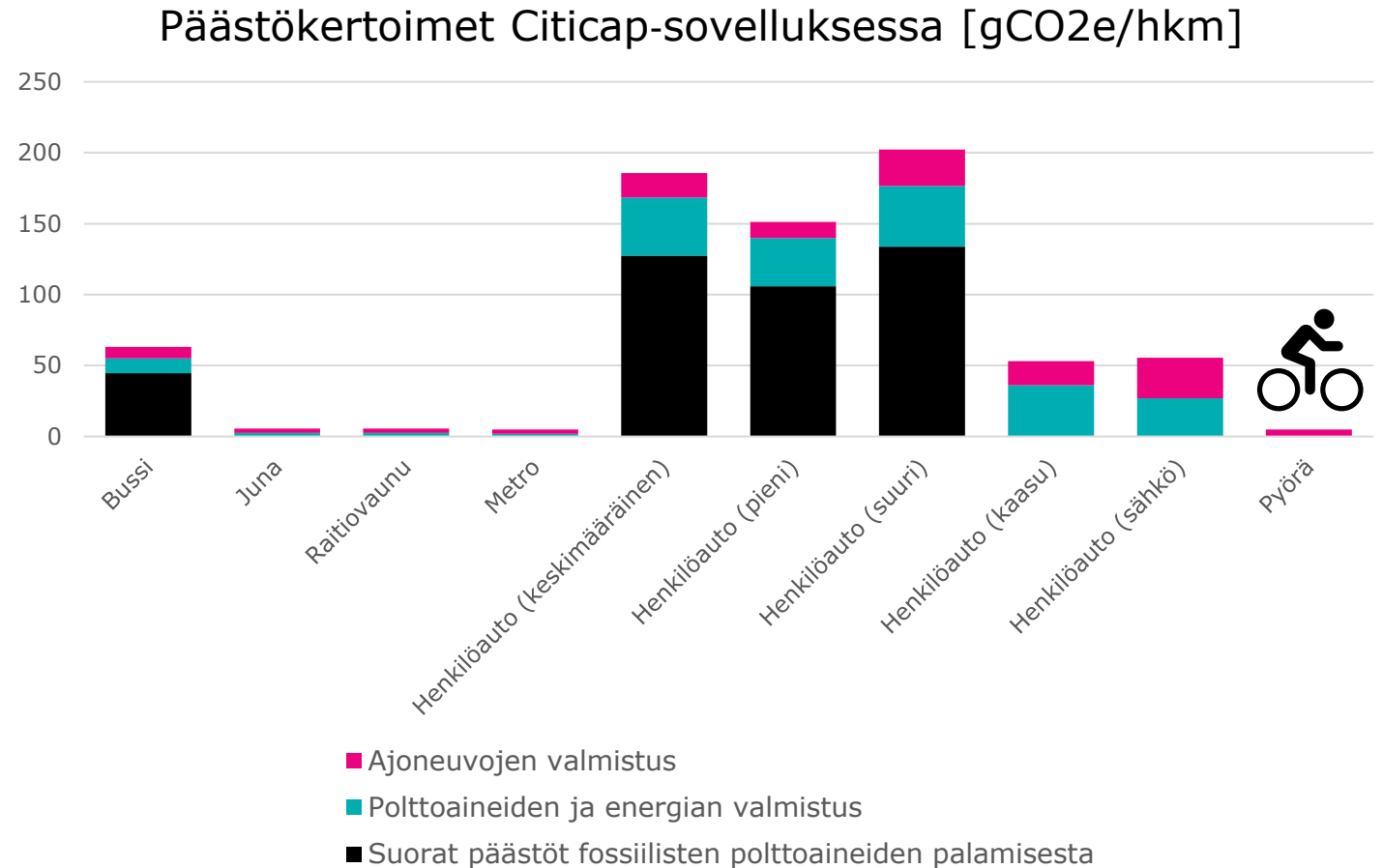

Liikenneonnettomuuksissa kuolleiden (vas.) ja vakavasti loukkaantuneiden (oik.) kulkutapakohtaisten osuuksien kehitys viime vuosina (Tilastokeskus 2025)

Tutkimustuloksia ympäristövaikutuksista

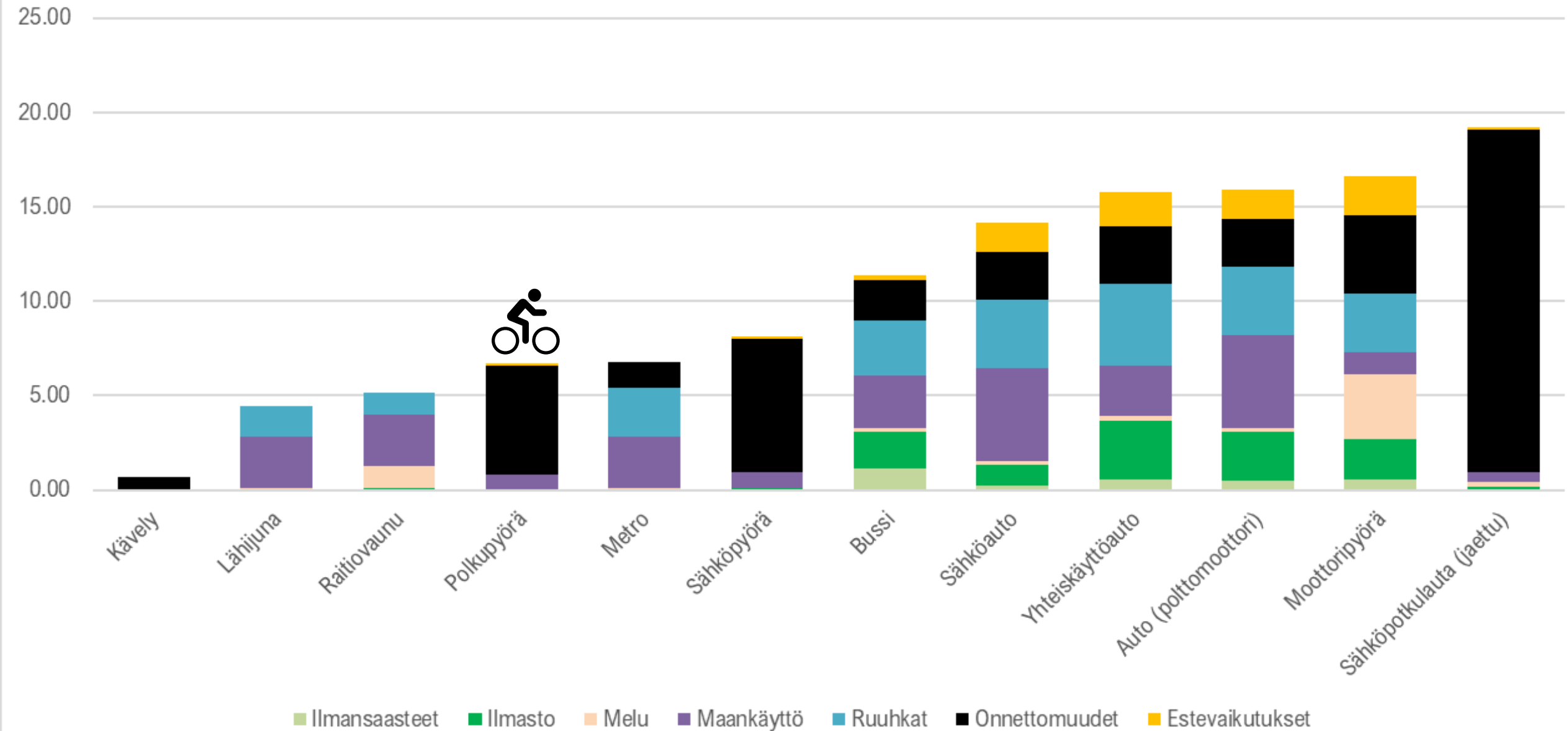
- ▶ ECF:n vuosiarvio (2018) pyöräliikenteestä:
  - ▶ CO2 -435 M€
  - ▶ Melu -300 M€
  - ▶ Polttoaine -3 mrd. litraa

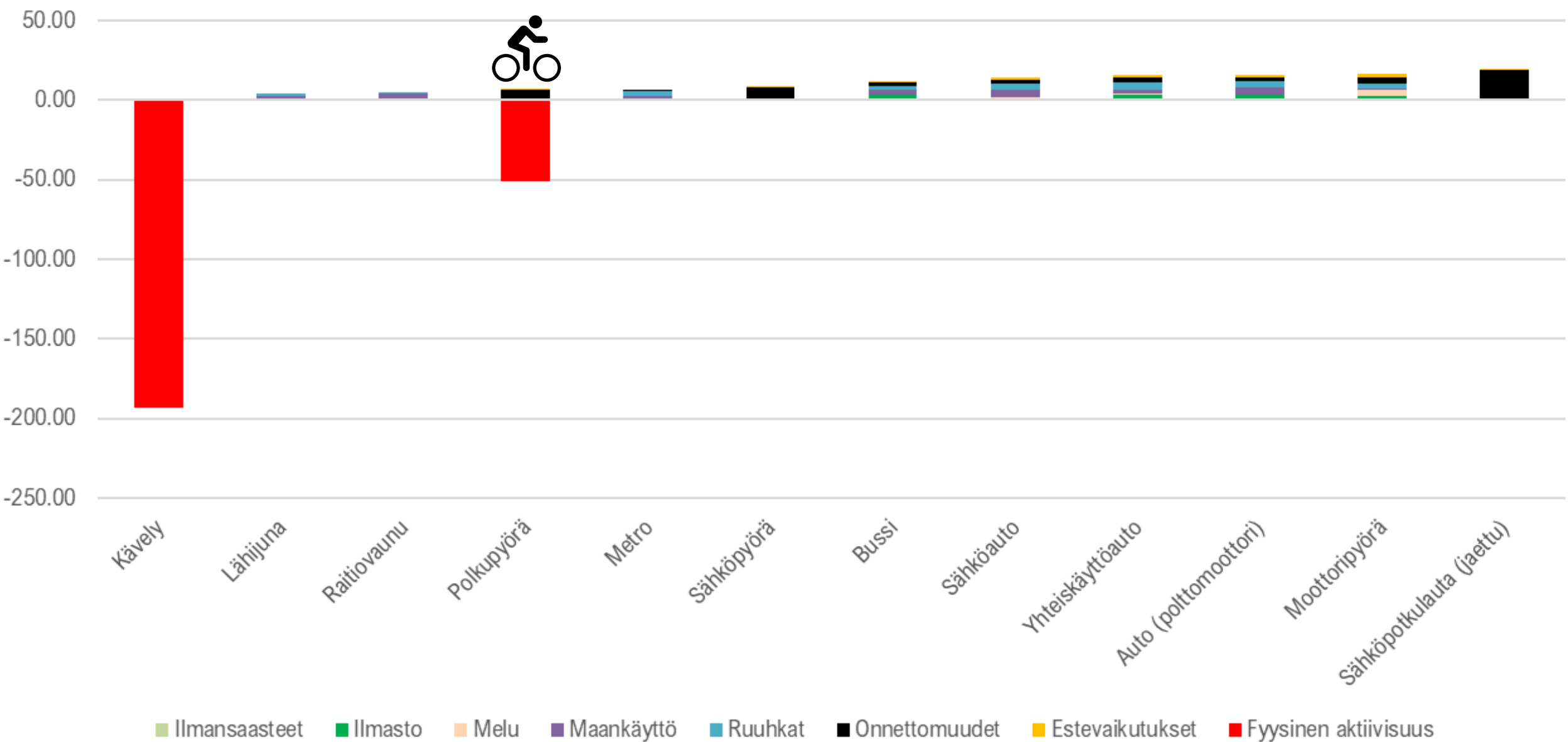
Tutkimustuloksia terveysvaikutuksista

- ▶ WHO:n HEAT-laskuri (kuolleisuus väestötasolla) 2009–2024
  - ▶ Säännöllisesti pyöräilevän kuolemanriski 90 % ei-säännöllisesti pyöräilevän kuolemanriskistä.
  - ▶ Pyöräilyn lisääminen 20 % aikavälillä 2012-2020 tuottaisi yhteensä 4,4 mrd. terveystyövuotta (LVM 2018).
- ▶ Aktiivisimmilla työmatkaliikkujilla keskimäärin 4,5 sairauspoissaolopäivää vähemmän henkilötyövuotta kohti kuin passiivisilla työmatkaajilla (TTL/Kalliolahti 2025)
  - ▶ Aktiivisimmat liikkuvat työmatkallaan viikoittain yli 30 kilometriä ja keskimäärin 61 kilometriä viikossa.

Eri liikkumismuotojen ulkoiskustannukset pl. terveyshyödyt, snt/henkilökilometri

Eri liikkumismuotojen ulkoiskustannukset ml. terveyshyödyt, snt/henkilökilometri

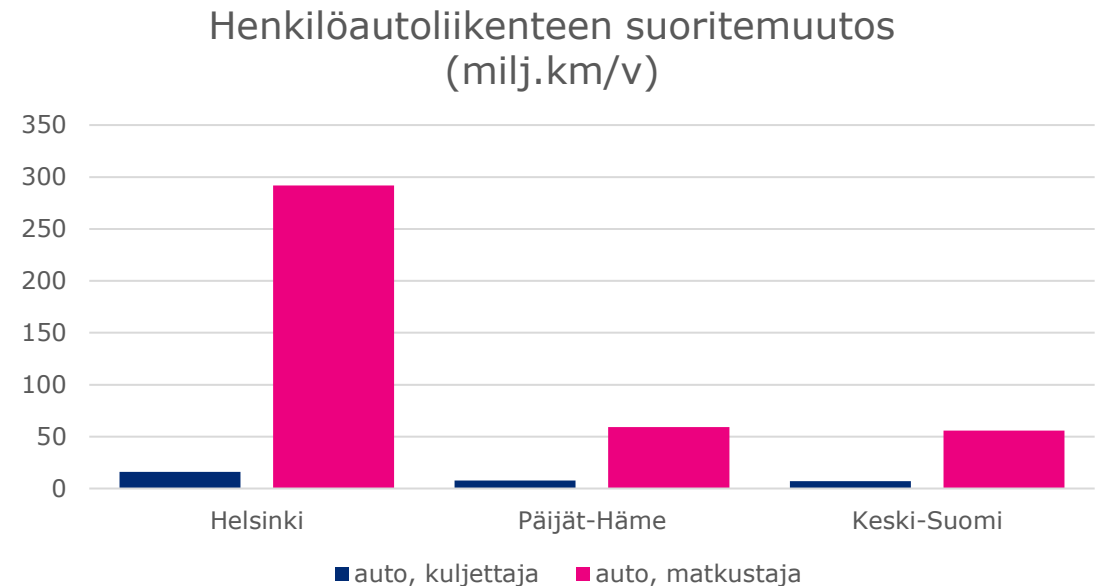
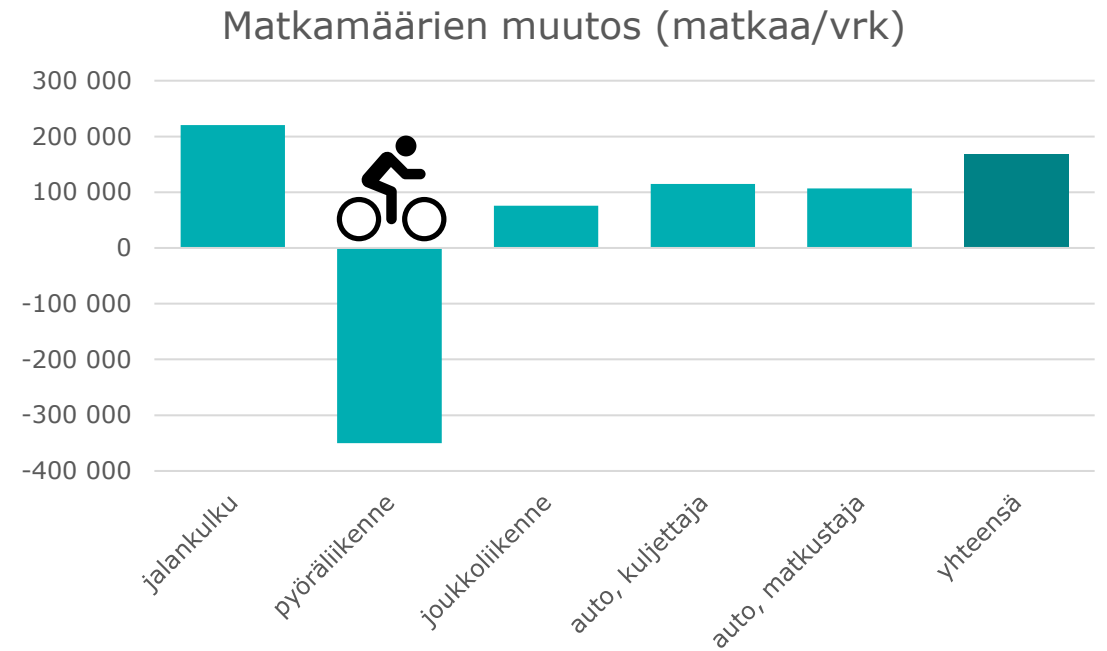
Skenaariomallinnukset

Skenaario	Kuvaus
A	<ul style="list-style-type: none"> Pyöräliikenteen nykyinen merkitys liikkumisessa ja liikennejärjestelmässä Muiden skenaarioiden referenssi ja vertailuvaihtoehto
B	<ul style="list-style-type: none"> Pyöräliikenne ei kulkutapavaihtoehto
C	<ul style="list-style-type: none"> Pyöräliikenne vaihtoehtoisena ja todennäköisenä kulkutapana realisoituu Tavoitelähtöinen kasvuskenaario
D	<ul style="list-style-type: none"> Pyöräliikenne nopeutuu → kysynnän herkkyys

- Kolme mallitarkastelualuetta: Keski-Suomi, Päijät-Häme ja Helsingin seutu
- Alueiden vertailussa malleista johtuvia epävarmuustekijöitä

Pyöräliikenteen nykyinen merkitys (B-A)

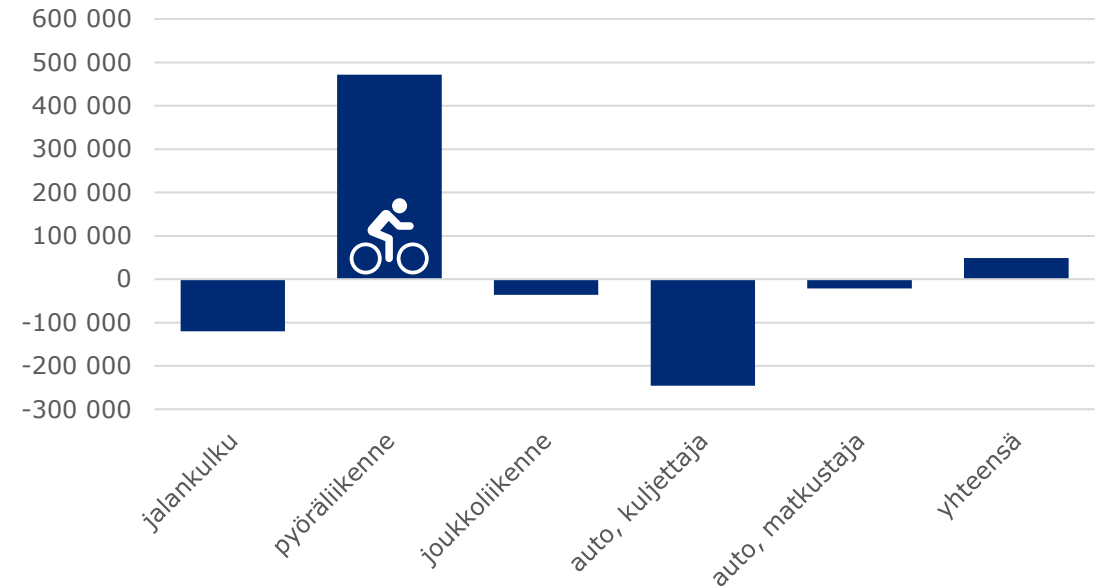
- ▶ Pyöräliikenteen osuus matkoista ja sen vaikutus ulkoiskustannuksiin on merkittävin Helsingin seudulla.
- ▶ Jos pyöräliikenne ei olisi kulutapavaihtoehto, kasvaisi liikkumiseen käytetty aika +2..5 %
- ▶ Liikenteen ulkoiskustannukset
  - ▶ Helsingin seutu +25 % (20 000 auton vuotuisa ajosuoritetta vastaava kasvu)
  - ▶ Päijät-Häme +10 % (4000)
  - ▶ Keski-Suomi -10 % (4000)

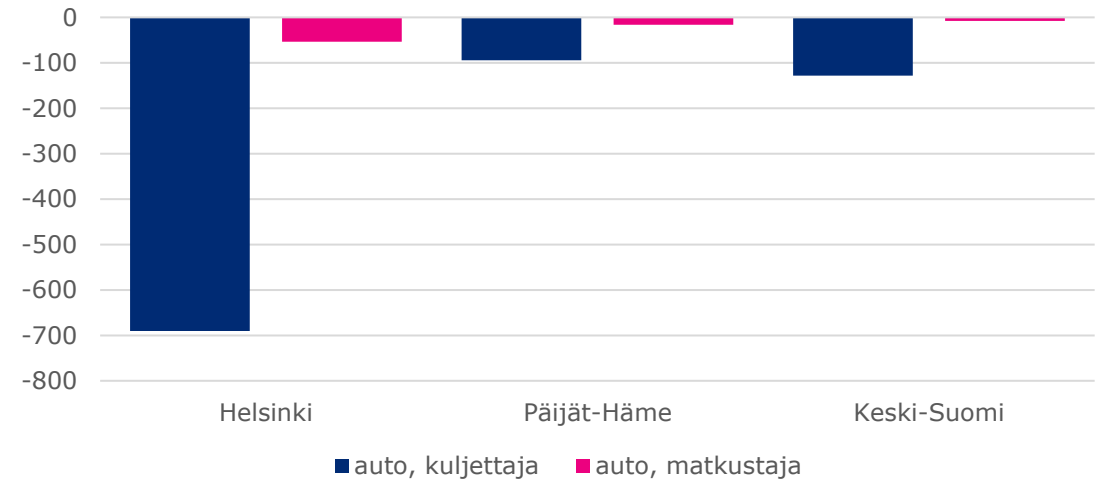
Jos pyöräliikenteen potentiaali realisoituisi (C-A)

- ▶ Suurin siirtymä autosta pyöräilyyn, erityisesti työmatkoilla ja lyhyillä matkoilla.
- ▶ Liikenteen ulkoiskustannusten merkittävä vähentyminen:
  - ▶ Helsingin seudulla -73 % (47 000 auton vuotuista ajosuoritetta vastaava vähenemä)
  - ▶ Päijät-Hämeessä -31 % (7 000)
  - ▶ Keski-Suomessa -30 % (9 000)

Matkamäärien muutos (matkaa/vrk)

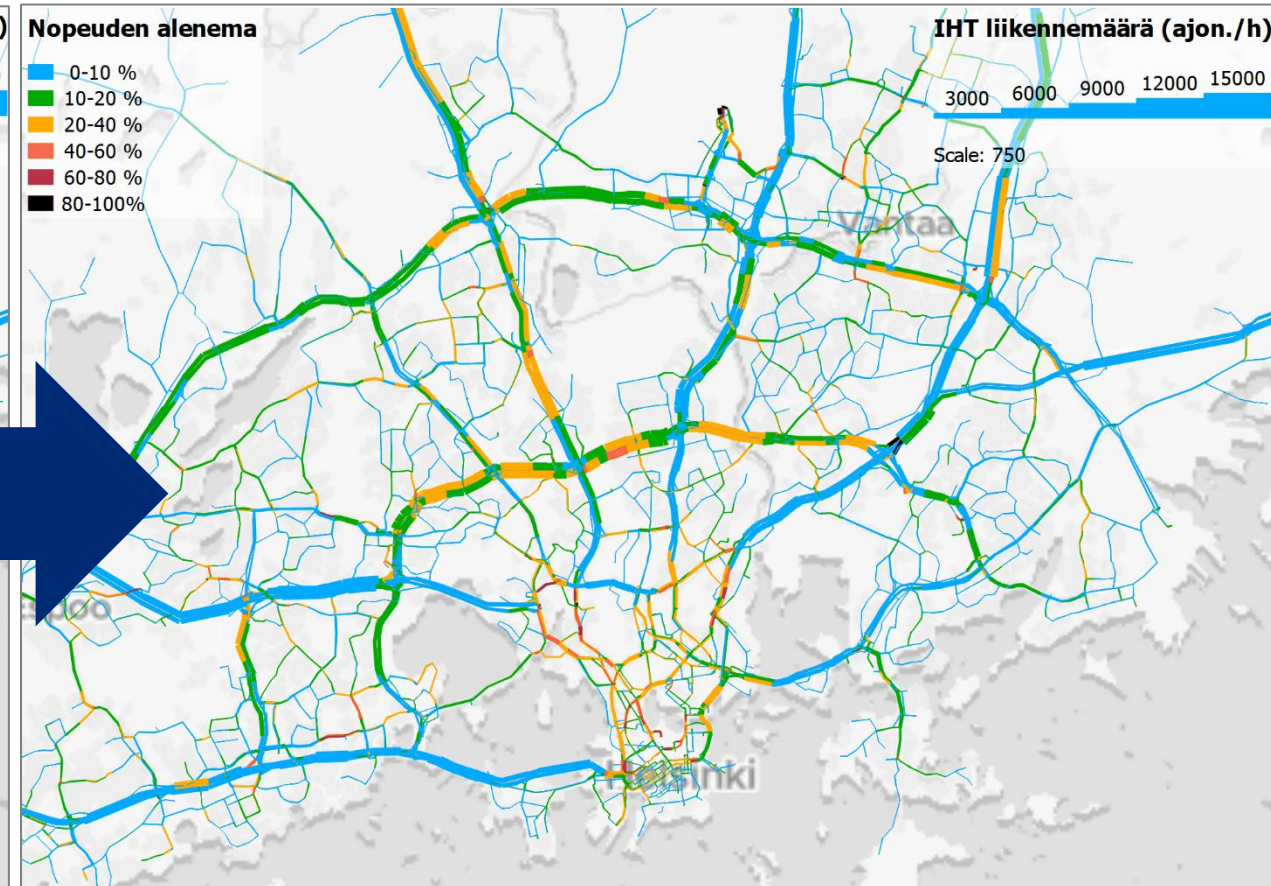
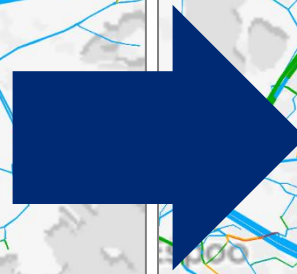
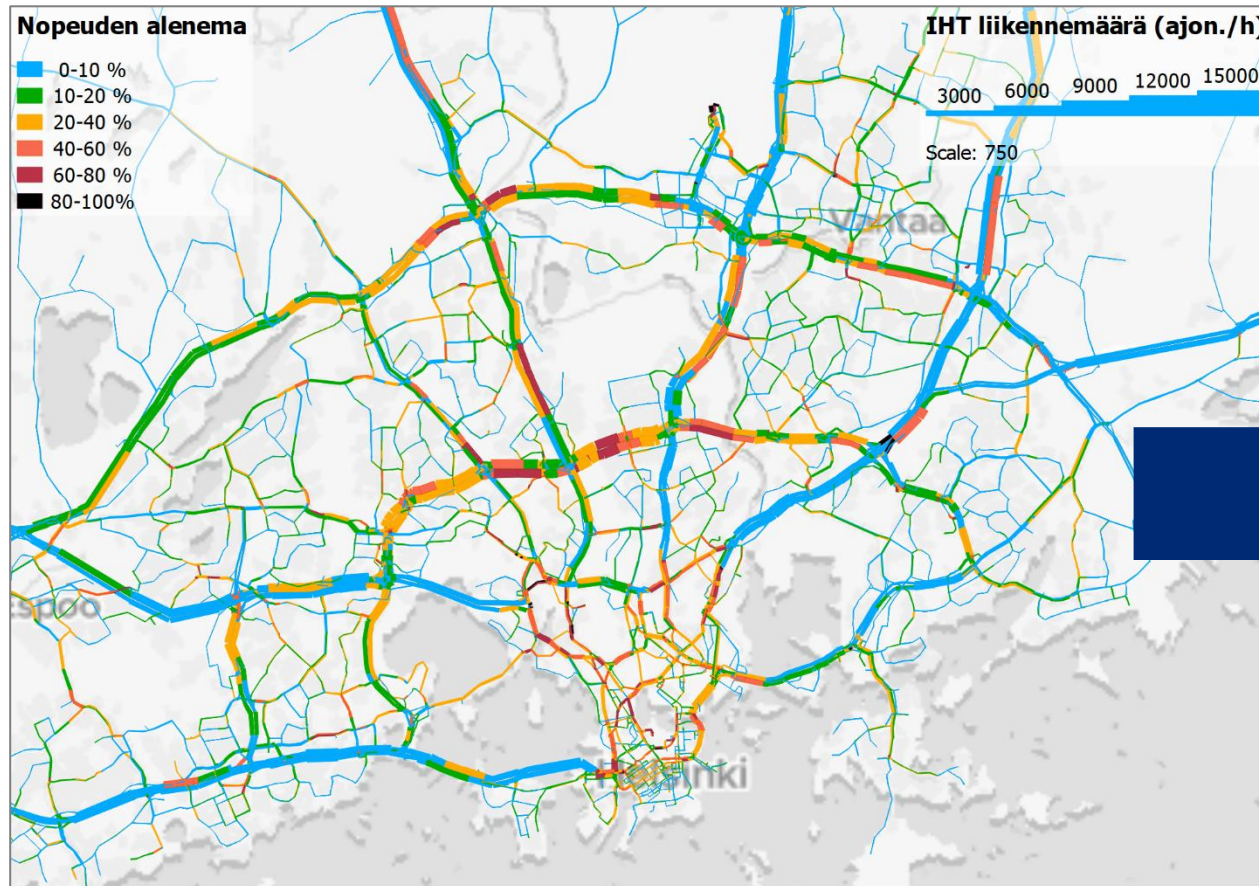
Henkilöautoliikenteen suoritemuutos (milj.km/v)

Pyöräliikenne vaihtoehtoisena kulkutapana – vaikutukset tie- ja katuverkon ruuhkaisuuteen

Nykytilanne (A)

Pyöräliikenteen kasvuskenaario (C)

Jatkotutkimustarpeita

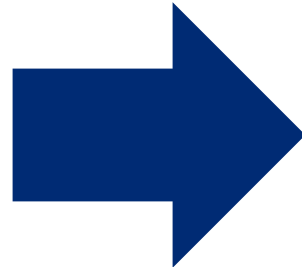
- ▶ Hankkeiden ja ohjelmien arviointiohjeistus ja menetelmäkehitys:
  - ▶ Yksikköarvoihin ajan arvot, mahdollisesti pyöräliikenteen ajokustannukset ja terveysvaikutukset.
  - ▶ Selvitys palvelutason ja kysyntävaikutusten arviointimalleista ja tutkimustiedoista
  - ▶ Vaikutusarvioinnin oppaan (2014) päivittäminen
  - ▶ Vaikuttavuusmittarien kehittäminen
  - ▶ Tutkimus kävelyn ja pyöräilyn terveysvaikutuksista Suomessa
  - ▶ Pyöräliikenteen onnettomuuksista aiheutuvat kustannukset Suomessa

→ Kävely ja pyöräliikenne liikenneinvestointien hankearvioinnissa, Väyläviraston julkaisuja 4/2024

Lopuksi

Nousevia perustelunäkökulmia:

- ▶ Ekologinen kestävyys
  - ▶ Ilmanlaatu ja melu
- ▶ Sosiaalinen kestävyys
  - ▶ Liikkumisen tasa-arvo
  - ▶ Palveluiden saavutettavuus
- ▶ Elinvoima ja paikallistalous
- ▶ Kaupunkitilan käyttö
  - ▶ Kaupunkikuva ja viihtyisyys

Määrällisen vaikutustiedon tuottamisen rinnalla selkeä tarve kytkeä pyöräliikenne nykyistä vahvemmin **osaksi kokonaiskestävyyden edistämistä.**

Kiitos!

TRAFICOM
Liikenne- ja viestintävirasto